

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Освітня програма	37449 Історія та археологія: історія. Європейські студії
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	032 Історія та археологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37449
Назва ОП	Історія та археологія: історія. Європейські студії
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Константинова Вікторія Миколаївна, Трюхан Дмитро Андрійович, Польовий Микола Анатолійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	09.06.2020 р. – 11.06.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/zvit-vidomosti-op-istorija-ta-arheolohija-istorija.-yevropejski-studiyi-idhu.pdf>

Програма візиту експертної групи <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/prohrama-vizytu.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП 032 “Історія та археологія: історія. Європейські студії” спрямована на підготовку фахівців за 7 рівнем НРК, які володіють фундаментальними знаннями про національну і всесвітню історію, сучасними підходами і методами вивчення та інтерпретації історичного минулого, розуміють актуальні проблеми розвитку європейської цивілізації та здатні розв’язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії. Цілі ОП відповідають стратегії розвитку ІДГУ, що спрямована на створення університету нового типу через модернізацію діяльності ІДГУ за векторами євроінтеграційних стандартів, соціально-демократичних регіональних змін в українському Подунав’ї, здійснення загальної переорієнтації навчально-виховного процесу на підвищення ваги принципів студентоцентризму, гуманізації, гуманітаризації задля успішної підготовки компетентного фахівця, а також стратегії інтернаціоналізації ІДГУ, що визначає місію щодо здійснення певного внеску в суспільно-економічний розвиток України через акумуляцію, генерування, поширення нових знань та підготовку, на цій основі, конкурентних фахівців і креативних особистостей. Аналіз звіту про самооцінювання ОП та онлайн-експертиза дозволяють дійти висновку, що за усіма дев’ятьма критеріями дана ОП відповідає рівневі “В”. Найбільш проблемним чинником даної ОП є невелика кількість здобувачів, але адміністрація університету та проектна група ОП демонструють розуміння цієї проблеми. Важливим чинником експертна група вважає об’єктивну державну потребу у наявності подібної ОП -- зі спеціальності 032 “Історія та археологія” у ІДГУ -- єдиному державному ЗВО на півдні Одеської області.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Експерти констатують, що університет прагне всіляко розвивати ОП та потребує її існування. ОП відповідає НРК в основних позиціях. ОП відповідає ринку праці, галузевому контексту та регіональній специфіці. ОП має достатню складову, присвячену фокусу програми – Європейським студіям. Перегляд ОП здійснюється на підставі пропозицій здобувачів освіти та роботодавців. Університет має стійкі зв’язки зі стейкхолдерами ОП, зокрема, міська влада зацікавлена у ОП та підтримує її. Зміст ОП структурований, відповідає предметній області та спеціальності 032 Історія та археологія. Освітні компоненти з теоретичної та практичної підготовки, що включені до ОП, складають взаємопов’язану систему та в сукупності дозволяють досягти запланованих в ОП програмних результатів навчання. Система організації здобувачами вибору вибіркового компонент є зрозумілою та прозорою. Запроваджений в університеті окремий інститут кураторів академічної мобільності призначений для організації максимально комфортного для здобувачів вибору індивідуальної траєкторії навчання та проведення відповідної роз’яснювальної роботи. Студентоорієнтований підхід є не лише задекларованим, а й практично впроваджений у освітній процес. Інформування здобувачів про освітній процес відбувається у різноманітних формах як онлайн, так і оффлайн формату. Інформування віднаходить зворотній зв’язок через моніторинг задоволеності здобувачів завдяки опитуванням. Сильною стороною як ОП, так і університету в цілому, є цілеспрямоване і послідовне докладання зусиль до формування культури академічної доброчесності. Простежується відповідність НПП дисциплінам, що вони викладають, за своєю академічною та/або професійною кваліфікацією. В університеті існує система нормативної документації щодо організації підвищення кваліфікації викладачів та стимулювання викладацької майстерності. Важливою представляється обов’язковість, згідно нормативної бази університету, проходження програм педагогічної майстерності тими викладачами, що отримують низькі оцінки свого рівня викладання. Рейтингування викладачів здійснюється прозоро, диференційовано за рівнем НПП та із зацікавленістю усіх учасників цього процесу, що є важливим чинником стимулювання викладацької майстерності. ЗВО має необхідні матеріально-технічні ресурси для забезпечення ОП та докладає зусиль для їх покращення. Значна увага приділяється створенню безпечного та комфортного освітнього середовища, яке б задовольняло потреби та інтереси здобувачів вищої освіти. Складовою інформаційної підтримки здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, є діяльність Центру академічного письма, який проводить особливо активне інформування здобувачів вищої освіти й науково-педагогічних працівників відносно нормативних вимог щодо дотримання правил академічної доброчесності, що сприяє їх широкій обізнаності в цьому питанні. Гарант ОП одночасно є головою навчального відділу університету, який відповідає за систему забезпечення якості всього ЗВО, що є плюсом для якості ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Процедури урахування думки стейкхолдерів при перегляді ОП не є достатньо формалізованими та носять характер спорадичного, ad hoc, спілкування стейкхолдерів із членами проектної групи. Потребує також подальшої формалізації власне порядок перегляду ОП в університеті. ОП за складом ОК відтворює більшою мірою класичну складову навчання історичної науки. В ОП бракує новітніх зарубіжних підходів, пов’язаних із запровадженням вивчення окремих тематичних напрямків та підходів. З голістичної точки зору переваги відлагодженої системи формування індивідуальної траєкторії стикаються з природним обмеженням можливості реалізації здобувачами вільного вибору дисциплін, що накладає наявна кількість здобувачів. Потребує вдосконалення організація співпраці ІДГУ із закордонними ЗВО в контексті міжнародної академічної мобільності, зокрема студентів даної ОП та викладачів. Рекомендації: 1) звернути увагу на використання сучасних підходів до підготовки фахівців-істориків (гендерна, кількісна історія і т.і.) при формуванні змісту ОП та переліку дисциплін ОП, що б посилювало європейсько-орієнтований аспект програми. Водночас звернути увагу на важливість розбивки курсу “Історії України та української культури” на дві окремі дисципліни та розглянути можливість збільшення кредитів на вивчення цих дисциплін. 2) створити раду роботодавців (або іншу форму об’єднання роботодавців), яка б сприяла їх системному залученню до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості. 3)

посилити співпрацю з закордонними ЗВО у контексті реалізації міжнародної академічної мобільності. А саме: програми обміну, проходження певних дисциплін та практик з можливістю подальшого зарахування результатів навчання. 4) продовжити адаптацію та розширення механізму паралельного навчання здобувачів на декількох ОП. 5) продовжити подальшу розробку та практичне впровадження системи Силабусів за ОК. 6) урізноманітнити опитування здобувачів (та особливо майбутніх випускників ОП) задля з'ясування рівня задоволеності об'єктивністю та зрозумілістю форм та процедур поточних та кваліфікаційних контрольних заходів. 7) розробити заходи щодо зворотнього зв'язку з майбутніми випускниками ОП стосовно форм моніторингу ОП, що дозволить її посилити. 8) розширити використання викладачами засобів дистанційного інформування та навчання здобувачів. 9) продовжити систематичну роботу щодо інформування здобувачів вищої освіти про механізми врегулювання конфліктних ситуацій, аби з ними був добре знайомий кожен зі здобувачів. 10) звернути увагу на посилення інформування студентів стосовно їхньої майбутньої професійної діяльності. 11) розробити план заходів із вдосконалення системи організації підвищення кваліфікації та стажування викладачів з метою уникнення потенційних можливостей для удаваного проходження такого стажування. 12) вдосконалити (спростити) навігацію по офіційному сайту.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Аналіз локальних документів ІДГУ та зустрічі з викладачами та здобувачами вищої освіти дозволяють стверджувати, що цілі ОП сформульовані чітко, полягають у підготовці «фахівців, які володіють фундаментальними знаннями про національну і всесвітню історію, сучасними підходами і методами вивчення та інтерпретації історичного минулого, розуміють актуальні проблеми розвитку європейської цивілізації та здатні розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії, застосовувати набуті знання в освітній галузі, а також під час виявлення, опрацювання та інтерпретації об'єктів матеріальної та нематеріальної культурної спадщини» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>). Цілі ОП корелюють із стратегічною метою Ізмайльського державного гуманітарного університету (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/strategija-rozvytku.pdf>) в частині мети «створенні університету нового типу через модернізацію діяльності ІДГУ за векторами євроінтеграційних стандартів, соціально-демократичних регіональних змін в українському Подунав'ї та частині плану «здійснити загальну переорієнтацію навчально-виховного процесу на підвищення ваги принципів студентоцентризму, гуманізації, гуманітаризації задля успішної підготовки компетентного фахівця». ОП корелює також зі стратегією інтернаціоналізації ІДГУ на 2019 -2023 роки (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/strategija-internacionalizaciyi-idhu.pdf>) – з визначеною у цій стратегії місією, що полягає у «здійсненні певного внеску в суспільно-економічний розвиток України через акумуляцію, генерування, поширення нових знань та підготовку, на цій основі, конкурентних фахівців і креативних особистостей».

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів. Про це свідчать: 1) динаміка прийняття ОП: ОП-2016 (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2016.pdf>), що змінила форму відповідно до нормативних документів МОН в 2017 р. (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2017.pdf>), була переглянута в 2019 р. (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>). 2) процедури прийняття ОП: 2.1) Процедура розробки та прийняття ОП визначається «Положенням про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу». Причому ІДГУ демонструє позитивну динаміку: якщо відповідне «Положення» від 31.10.2018 р. (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-pro-navchalno-metodychne-zabezpechennja.pdf>) ще не містить опису процедури моніторингу та перегляду освітніх програм, то редакція цього «Положення», затверджена 5.03.2020 р. (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/polozhennja_pro_navchalno_metodychne_zabezpechennja_zi_zminamy-vid-5.03.2020.pdf) вже містить відповідні елементи (пп.2.16, 2.17, 2.30-2.35 «Положення»). 2.2) Матеріали громадського обговорення проекту ОП-2019, заздалегідь розміщеного на сайті університету для ознайомлення (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/proekt-osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>), яке передувало її

прийняттю, про що свідчать матеріали «Порівняльної таблиці громадського обговорення...» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/tablycja-propozycij-dlja-op-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>) 3) Опитування стейкхолдерів – здобувачів освіти та працівників музеїв: Так, з урахуванням потреб здобувачів було розділено, вже починаючи з НП-2017, дисципліну “Культурна антропология та етнографія” (в НП-2016 (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/navchalnyj-plan-032-istorija-ta-arheolohija-2016.pdf>)), що читалась на 1 курсі, на дві дисципліни “Історія первісного суспільства” та “Етнологія”. Причому було враховано також побажання здобувачів відтермінувати вивчення етнології, оскільки на 1 курсі це виявилось заскладно для здобувачів. Про це було окремо наголошено як гарантом під час зустрічі, так і викладачами. З урахуванням пропозиції представників Ізмаїльського історичного музею О.В.Суворова було запроваджено курс «Основи пам'яткознавства». Про це засвідчила заступник директора ізмаїльського музею О.В.Суворова під час зустрічі з роботодавцями.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі та програмні результати навчання усіх трьох версій ОП (ОП-2016(<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2016.pdf>), ОП-2017(<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2017.pdf>) та ОП-2019(<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>)) визначаються однозначно з урахуванням регіонального контексту та регіонального ж ринку праці, що підкреслюється як у ОП, так і наголошувалось представниками ІДГУ та роботодавцями (начальника відділу культури Ізмаїльської міської ради С.А.Лузанова) під час експертизи – йдеться про акцентування на підготовці фахівців саме для регіону і з урахуванням його специфіки. Специфіка ринку праці відображається у введенні до ОП кількох курсів з військової історії (що є важливим для музеїв Ізмаїлу з точки зору його історії). Специфіка регіонального контексту – у запровадженні як широкого вибору регіональних мов для вивчення, так і введенні курсів з європейської специфіки («Історія європейської культури», «Історія європейської інтеграції», «Інституційно-правові основи Європейського Союзу», «Історія країн Центрально-Східної Європи»). Про врахування при розробці ОП досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм свідчать: 1) обізнаність в аналогічних програмах вітчизняних та іноземних вишів, продемонстрована розробниками ОП під час зустрічей; 2) зміст аналізованої ОП, яка за переліком освітніх компонент збігається з відповідними ОП, наприклад КНУТШ (<http://www.history.univ.kiev.ua/abituriyentam-2/osvitnij-riven-bakalavr/>) – збіг виражається, в частності, в тому, що як і в КНУТШ, розробники ОП не бачать потреби у запровадженні курсів з, наприклад, кількісної історії, або ж з різних сучасних напрямків історичних студій на кшталт гендерної історії. В цьому розробники ОП наслідують класици історичної освіти, відтвореній і в ОП тих університетів, які для них є взірцем. Водночас, експерти мають констатувати, що знайомство розробників ОП з досвідом інших успішних університетів України спричинило б коригування ОП у бік певного «осучаснення» вказаними та аналогічними дисциплінами. Про намагання урахувати тенденції розвитку спеціальності свідчить декларований під час зустрічей намір про приведення проекрованої ОП на 2020 рік у відповідність до щойно прийнятого (29.04.2020) стандарту спеціальності.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Мета ОП та ПРН відповідають сьомому рівню НРК (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p/paran12#n12>) в частині здатності «розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії, застосовувати набуті знання в освітній галузі, а також під час виявлення, опрацювання та інтерпретації об'єктів матеріальної та нематеріальної культурної спадщини». Розподіл ПРН в усіх трьох ОП (2016, 2017 та 2019 рр.(ОП-2016(<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2016.pdf>), ОП-2017(<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2017.pdf>), ОП-2019(<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>)) по рубриках «Знання», «Уміння», «Комунікація» та «Автономність і відповідальність» також свідчить про розуміння з боку укладачів ОП необхідності дотримання такої відповідності. Водночас слід констатувати, що не всі елементи категорії «Автономність і відповідальність» з НРК представлені в ОП однаковою мірою.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Експерти констатують, що ІДГУ прагне всіляко розвивати ОП та потребує її існування. ОП відповідає НРК в основних позиціях. ОП відповідає ринку праці, галузевому контексту та регіональній специфіці. ОП має достатню складову, присвячену фокусу програми – Європейським студіям. ОП корелює з досвідом аналогічних вітчизняних

освітніх програм, хоча це не завжди можна вважати позитивним (про це – у наступному блоці). Перегляд ОП здійснюється на підставі пропозицій випускників та роботодавців. Сильною стороною ОП є широкий перелік різноманітних баз практики, включаючи можливості організації зарубіжних практик з археології, які реалізовані ІДГУ. Безсумнівним позитивом є існування тісних зв'язків ІДГУ зі стейкхолдерами ОП та, в тому числі зацікавленість у ОП та її підтримка з боку міської влади.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ОП корелює з вітчизняними ОП, які не є, на думку одного з експертів взірцевими в розрізі освітніх компонент. Але це не можна вважати слабкою стороною лише ОП, що піддається експертизі. Процедури урахування думки стейкхолдерів при перегляді ОП не є достатньо формалізованими та носять характер спорадичного, ad hoc, спілкування стейкхолдерів із членами проєктної групи. Експерти віддають належне наявності можливостей неформальних зв'язків зі стейкхолдерами, але пропонують уважніше організувати процес фіксації висловлень щодо побажань стейкхолдерів. Потребує також певної формалізації власне порядку перегляду ОП в ІДГУ.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Враховуючи наведені характеристики ОП, що відповідають вимогам Національного агентства, перелічені сильні та слабкі сторони процедур її формування, експерти вважають, що за критерієм 1 ОП відповідає рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>) та склад її ОК відповідає вимогам законодавства України, а саме п.4. ст.5 Закону України «Про вищу освіту». Стандарт вищої освіти за цією спеціальністю прийнятий 29.04.2020, тому відповідність до стандарту не оцінювалась. Відповідно до ОП та навчального плану, загальний обсяг ОП складає 240 кредитів ЄКТС, з яких 180 кредитів ЄКТС – блок обов'язкових компонент. В тому числі 150 кредитів ЄКТС виділяються на теоретичні дисципліни та 30 кредитів ЄКТС – на практичну підготовку. Також наявний блок Вибіркових компонент «Дисципліни вільного вибору студента» – 60 кредитів ЄКТС.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>) має чітку структуру та є логічною за ОК, запланованими обсягами аудиторного навантаження на ОК та за формами контролю. ОК, включені до ОП, системно взаємопов'язані, що ілюстровано структурно-логічною схемою (п.2.2. ОП (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>)). Система вміщених у ОП освітніх компонент дозволяє здобувачам набутти заявлених компетентностей та досягти програмних результатів навчання. Цілком логічно «Історія первісного суспільства» та «Історія античної цивілізації» передують «Археології», «Історії західної цивілізації», яким наслідують «Історія України та української культури», регіональні історії та більш складні «Етнологія» та «Українська та зарубіжна історіографія», «Історичне джерелознавство та СІД» передують компоненту «Історичне краєзнавство, музеєзнавство та архівознавство». ОП передбачає коректну відповідність ОК програмним результатам навчання. Освітні компоненти формують логічні набори компетентностей, що пов'язані із відповідними програмними результатами. Щодо ОП в цілому експерти констатують, що підхід укладачів ОП до змісту формування компетентностей еволюціонував в бік більшої реалістичності з 2016 року: зокрема, якщо в ОП-2016 (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2016.pdf>) до формування кожної компетентності долучаються в середньому 17 дисциплін, що представляється штучним та таким, що складно реалізувати в реальності, то в ОП-2019 (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>)

кожну компетентність формують в середньому лише 9 дисциплін, що є цілком достатнім. Під час спілкування зі здобувачами освіти було встановлено розуміння ними сутності та специфіки освітньої програми. Було з'ясовано, що здобувачі цілком задоволені ОП, зацікавлені у опануванні нею та подальшому вдосконаленні професійних компетентностей. Водночас здобувачі продемонстрували достатньо розуміння ОП, щоб пропонувати окремі вдосконалення в ній: Так, здобувачі вважають за потрібне розділення ОК «Історія України та української культури» на два відокремлених курси та пропонують збільшення обсягу власне «Історії України». Водночас експерти вважають за доцільне рекомендувати перемістити курси з джерелознавства та краєзнавства з першого року навчання на старші курси.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП, в тому числі мета ОП, її теоретичний зміст та засоби навчання відповідають предметній області спеціальності 032 Історія та археологія. Блок обов'язкових дисциплін ОП не містить компонент, які за змістом не відповідають спеціальності. Незначна кількість компонент, що мають ширше охоплення, ніж власне спеціальність, вичерпується курсами «Основи філософських знань», «Українська мова», «Основи академічного письма», «Інформаційно-комунікаційні технології за професійним спрямуванням», «Основи педагогіки та психології», «Права людини та громадянське суспільство в Україні». Усі названі компоненти, судячи з робочих програм, формують гуманітарне підґрунтя для підготовки за спеціальністю та soft skills. Усі програмні результати навчання забезпечуються обов'язковими компонентами ОП. ОП передбачає поступове зменшення тижневого навчального навантаження на старших курсах, що дозволяє пропорційно збільшити обсяг годин, передбачених на самостійну роботу, переважно спрямовану на опрацювання наукової літератури за спеціальністю. Також в ОП поступово збільшується к старшим курсам кількість кредитів ЄКТС, що виділяються на практики.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja___pro-orhanizaciju-osvitnoho-procesu-zi-zminamy-2019.pdf) та «Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/1polozhennja-pro-individualnyj-navchalnyj-plan-studentiv-idhu-13.11.2019.pdf>). В навчальних планах та ОП усіх років – 2016, 2017 та 2019 (http://idgu.edu.ua/programs_of_edu_disciplines#block-20665) відводиться 25% (60 кредитів) на вивчення вибіркових дисциплін. Аналіз навчальних планів до ОП-2016, ОП-2017 та ОП-2019 показує значну позитивну еволюцію ІДГУ та аналізованої ОП у бік всебічного забезпечення можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Так, якщо у НП-2016 (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/navchalnyj-plan-032-istorija-ta-arheolohija-2016.pdf>) містяться вичерпні переліки вибіркових дисциплін (розподілені за кількома блоками), причому лише 15 дисциплін є не пов'язаними зі спеціальністю, то в НП-2017 та НП-2019 вже не вміщуються подібні переліки, оскільки запроваджується система вільного здобувачем будь-яких вибіркових дисциплін (не лише в межах ІДГУ, а й поза університетом – Розділ 5. «Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/1polozhennja-pro-individualnyj-navchalnyj-plan-studentiv-idhu-13.11.2019.pdf>) передбачає також можливість зарахування результатів вітчизняних та закордонних онлайн-сертифікатних курсів). Деталі здійснення вибору здобувачами окремих дисциплін або тематичних збірок дисциплін -- сертифікатних програм (обсягом до 32 кредитів ЄКТС) визначає «Положення про систему електронного запису здобувачів вищої освіти на вивчення дисциплін вільного вибору» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-pro-systemu-elektronnoho-zapysu-studentiv-na-vyvchennja-dyscyplin-vilnoho-vyboru.pdf>). Переліки дисциплін для вибору здобувачів містяться на окремій сторінці сайту ІДГУ (<http://idgu.edu.ua/vybir-disc>). На цій же сторінці вміщено коротку інструкцію для здобувачів щодо запису на вивчення дисциплін вільного вибору та робочі програми усіх вибіркових дисциплін, прив'язані до кафедр, які їх пропонують та забезпечують. В ІДГУ, крім звичайних кураторів груп, існує також інститут кураторів академічної мобільності, в обов'язки яких входить ознайомлення здобувачів вищої освіти із порядком, термінами й особливостями електронного запису та формуванням груп для вивчення навчальних дисциплін вільного вибору, а також подальше супроводження документального оформлення вибору в індивідуальних навчальних планах здобувачів.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Усі три версії ОП (2016, 2017 та 2019 pp. (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2016.pdf>, <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2017.pdf>, <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>)) містять у блоці обов'язкових дисциплін 30 кредитів ЄКТС на практики (в тому числі: навчальна (археологічна) – 3 кредити; навчальна (музейна/архівна) – 6 кредитів; виробнича

(етнографічна) – 6 кредитів; виробнича (дослідницька/педагогічна) – 9 кредитів; з підготовки кваліфікаційної роботи («переддипломна») – 6 кредитів). Порядок проведення практик визначається «Положенням про порядок проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти Ізмаїльського державного гуманітарного університету» від 26.02.2015 р. зі змінами від 31.10.2018 р. (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-praktyka.pdf>) та робочими програмами відповідних практик. Переліки баз практик, так само як і допоміжні матеріали до організації практик як для викладачів так і для студентів розміщені на сайті ІДГУ (<http://idgu.edu.ua/practice>). Серед баз практики, якими користувались здобувачі ОП, є Одеський археологічний музей Національної академії наук України (м. Одеса), Ізмаїльський історичний музей О.В. Суворова, Ізмаїльський історико-краєзнавчий музей Подунав'я, заклади середньої загальної освіти м.Ізмаїл та Ізмаїльського району. Крім того, в ІДГУ діє «Положення про участь здобувачів вищої освіти та професорсько-викладацького складу ІДГУ в міжнародних програмах культурного обміну, стажуваннях, практиках, волонтерських програмах тощо, спрямованих на формування і вдосконалення фахових компетентностей» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/dodatok-1-do-stratehiji-internacionalizaciji-2019-23.pdf>). Під час зустрічей студенти відмічали задоволеність в цілому різноманіттям практик. Аналіз звіту про самооцінювання, договорів з базами практик, зустрічі зі здобувачами та роботодавцями-керівниками баз практик дозволяють зробити висновок про те, що практична підготовка здійснюється на достатньому рівні та дозволяє формувати необхідні компетентності, заплановані в ОП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП містить розгалужений перелік компетентностей, що кореспондують soft skills. Соціальні навички достатньою мірою формуються освітніми компонентами із блоку обов'язкових (до їх формування долучаються від двох (у випадку ЗК-2 – «Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово») до сімнадцяти (у випадку ЗК-8 – «Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями») дисциплін. До формування соціальних навичок долучаються також дисципліни вільного вибору здобувача. Крім того, soft skills формуються під час різноманітних позанавчальних заходів від організації постійно оновлюваних «дошок оголошень» до участі у наукових гуртках і конференціях. Зустрічі зі здобувачами вищої освіти та онлайн-екскурсія корпусом та територією ІДГУ підтверджують як участь здобувачів у позанавчальних та наукових заходах, так і успішність формування соціальних навичок в рамках даної ОП. Експерти констатують, що використання «дошок оголошень» в ІДГУ виходить далеко за межі їх звичайного розуміння та є однією з оригінальних форм організації внутріуніверситетської горизонтальної комунікації. Фактично ці дошки є форматом, подібним до «клаптикових» стінних газет, але з великою кількістю дописувачів та високою інтенсивністю оновлення.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 032 Історія та археологія відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

В усіх версіях ОП (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2016.pdf>, <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2017.pdf>, <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>) обсяг 1 кредиту ЄКТС складає 30 годин, а обсяг ОП складає 240 кредитів ЄКТС. ОП передбачає прийнятне з точки зору досягнення цілей та програмних результатів навчання співвідношення між аудиторним навантаженням та самостійною роботою здобувачів: компоненти блоку обов'язкових дисциплін передбачають аудиторні години обсягом 35,9% (що складає 64,9 кредитів) та 64,1% на самостійну роботу (що складає 116,1 кредит). Аудиторне навантаження здобувачів денної форми (за обов'язковими та вибірковими компонентами разом) за навчальним планом 2016 р. складає в середньому 21, 75 год на тиждень та варіює від 19 до 25 годин на тиждень в різні семестри. За навчальним планом 2019 р. аудиторне навантаження варіює від 21 до 29 годин на тиждень. В ІДГУ налагоджений як моніторинг якості навчання (у вигляді періодичних опитувань студентів), так і зворотній зв'язок «прямої дії» через студентське самоврядування. Так, під час зустрічей зі здобувачами та представниками студентського самоврядування було з'ясовано, що в цілому аудиторне навантаження є цілком прийнятним для студентів та, водночас, було отримано приклад щодо аргументованого звернення студентського самоврядування на перших тижнях карантину у квітні 2020 р. щодо надмірної кількості завдань, що почали надавати викладачі засобами дистанційного навчання. Керівництво ІДГУ, за свідченням голови студентського самоврядування А.Фортуні, зреагувало миттєво та провело відповідну роз'яснювальну роботу серед викладачів щодо гармонізації обсягів завдань здобувачам на самостійну роботу. Водночас зустрічі зі здобувачами довели, що в ІДГУ в цілому та на ОП кілька років поспіль використовується Google Classroom для надання навчальних матеріалів, завдань та поточної перевірки знань студентів з ОК. Слід зазначити, що на час карантину керівництвом університету було запроваджено 26.05.2020 окреме «Тимчасове положення про організацію семестрового контролю та атестацію здобувачів вищої

освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/tymchasove-polozhennja-pro-dystanc.-ekz..pdf>).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за ОП 032 Історія та археологія за дуальною формою освіти не передбачена.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Зміст ОП структурований, відповідає предметній області та спеціальності 032 Історія та археологія. Освітні компоненти з теоретичної та практичної підготовки, що включені до ОП, складають взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти запланованих в ОП програмних результатів навчання. Обсяг аудиторного навантаження за блоком обов'язкових компонент складає 35,9% та залишає достатньо часу на самостійну роботу. Розвинуте використання платформи GoogleClassroom підвищує швидкість комунікації зі студентами щодо виконання індивідуальних/самостійних завдань. Система організації здобувачами вибору вибіркового компонент є зрозумілою та прозорою, такою, що здійснюється без тиску на здобувачів та в електронній формі і з формальної та документальної точки зору бездоганно. ОП має чіткий фокус (Європейські студії) підкріплений достатньою кількістю ОК та відповідних ПРН. Запроваджений в ІДГУ окремий інститут кураторів академічної мобільності добре прислужується для організації максимально комфортного для здобувачів вибору індивідуальної траєкторії навчання та проведення відповідної роз'яснювальної роботи. Також позитивною практикою є пропонування здобувачам в межах вільного вибору, не лише окремих курсів, а й комплектів дотичних дисциплін у вигляді сертифікатних програм. Причому здобувач має право слухати як цілу сертифікатну програму, так і лише окремі її компоненти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ОП за складом ОК є занадто академічною в тому сенсі, що вона відтворює лише класичну складову навчання історичної науки. В ОП бракує новітніх зарубіжних підходів, пов'язаних із запровадженням окремих тематичних напрямків та підходів. Прикрасою ОП, на думку експертів, могли б стати дисципліни на кшталт «Історичної урбаністики», «Історія Півдня України», «Гендерної історії», «Кількісних методів в історичних науках», «Історичної інформатики». Здобувачі потребують також розділення дисципліни «Історія України та української культури» на дві та збільшення кількості кредитів на ці дисципліни. З точки зору голістичного підходу переваги відлагодженої системи формування індивідуальної траєкторії стикаються з важливим обмеженням, яке накладається кількістю здобувачів на ОП: згідно з цитованими вище положеннями група для вивчення вибіркової дисципліни формується у складі не менше 15 осіб. Відповідно, 3-4 особи на курсі за даною ОП об'єктивно вимушені «примикати» до студентів інших спеціальностей та, відповідно, *ceteris paribus*, зменшується вірогідність того, що студенти ОП будуть навчатись вибіркового компонент, які є близькими до спеціальності (наприклад, «Джерелознавство», «Українська етнологія», «Усна історія: засади, джерела, методи») внаслідок того, що подібні дисципліни, як правило, є занадто специфічними з погляду здобувачів інших спеціальностей. Отже, кількість здобувачів накладає природне обмеження на можливості реалізації ними вільного вибору дисциплін. Водночас експертна група відзначає, що підхід ІДГУ щодо запровадження загальної для всього університету бази вибору дисциплін є потенційно перспективним кроком щодо нівелювання окресленої проблеми щонайменше з точки зору організації набуття здобувачами soft skills.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи на відповідність ОП спеціальності 032, структурованість ОП та взаємопов'язаність освітніх компонент, добру практику організації індивідуальної траєкторії навчання здобувачів, підтриману відповідною нормативною базою та спеціальним інститутом кураторів академічної мобільності, експертна група дійшла висновку, що аналізована ОП відповідає рівню B за Критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Інформація про вступну кампанію, разом з агітаційними матеріалами, інформацією про університет, факультети та кафедри, етапи та строки проведення іспитів і т.і. знаходиться у вільному доступі на сайті за посиланням: <http://idgu.edu.ua/enrollee> «Правила прийому до ІДГУ» містяться у відкритому доступі на даній сторінці (<http://idgu.edu.ua/enrollee#document-23061>) Відносно змісту поданої інформації, правила викладені у коректній формі, охоплюють всі аспекти вступного процесу абітурієнтів та є цілком зрозумілими. Згідно Відомостей про СО, набір на розглядувану ОП відбувається на базі ПЗСО за сертифікатами ЗНО на денну та вечірню форму навчання. Дані факти підтверджуються вищезгаданими «Правилами прийому до ІДГУ у 2020 році» у частині прийому осіб на основі ПЗСО (Розділ II, п. 2.1.) та набору на очну (денну, вечірню) форму (Розділ V, п. 5.2., п. 5.2.1., п. 5.3., п. 5.3.1.), а також Додатком 1 до «Правил прийому» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/02/dodatok-1-perelik-stupeniv-specialnostej-specializacij-osvitnih-prohram-za-jakumu-oholoshuyetsja-pryjom-na-navchannja-3.pdf>) та Додатком 3 (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/02/dodatok-1-perelik-stupeniv-specialnostej-specializacij-osvitnih-prohram-za-jakumu-oholoshuyetsja-pryjom-na-navchannja-3.pdf>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Додаток 5 до «Правил прийому до ІДГУ у 2020 році» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/02/dodatok-5-perelik-konkursnyh-predmetiv-u-sertyfikati-ukrayinskoho-centru-ocinjuvannja-jakosti-osvity-2.pdf>) визначає дисципліну «Історія України» профільною для розглядуваної ОП. Для неї визначена вага предмета у 0,40, в той час як два інших предмети («Українська мова та література» та «Іноземна мова» або «Географія») мають вагу по 0,25 кожна. Даний аспект посилює роль результатів ЗНО з предмету «Історія України», адже за замовчанням вона складає 0,3. Переважно вища вага результатів з «Історії України» та включення у вигляді третього іспиту «Географії» або Іноземної мови підтверджують врахування у Правилах прийому особливостей освітньої програми, спрямованої на регіональну історію. Так, викладені у Відомостях про СО дані знаходять своє підтвердження, водночас враховуючи особливості освітньої програми. Також Розділ VII, п. 7.9. «Правил прийому до ІДГУ у 2020 році», чітко визначає мінімальний бал для допуску до конкурсу на позначці 100. Що стосується спеціальних умов вступу (співбесіда або вступний іспит), то інформація стосовно цього, подана у Відомостях СО, знаходить підтвердження у Розділі VIII «Правил прийому».

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих під час академічної мобільності містяться у: 1. «Положенні про організацію освітнього процесу» (пп. 8.15-8.16, пп. 15.1-15.16) (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-pro-orhanizaciju-osvitnoho-procesu-zi-zminamy2019.pdf>) 2. «Положенні про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти» (пп. 5.1-5.9) (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/1polozhennja-pro-individualnyj-navchalnyj-plan-studentiv-idhu-13.11.2019.pdf>) Дані документи містять чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, визначають категорії здобувачів, до яких може бути застосований механізм визнання результатів навчання, а також безпосередньо описують його. Зокрема, Положенням 1, п. 8.15. визначено категорії здобувачів, результати навчання яких можуть бути перенесені. Так, дані здобувачі мають право на перезарахування освітніх компонентів. Подана у положеннях інформація вичерпно дає уявлення про процедуру здійснення подібного механізму. Прикладом, що підтверджує можливість здійснення перезарахування є кейс, що мав місце безпосередньо на розглядуваній ОП. Мова йде про Дарчука Дмитра (на даний час студента 4-го курсу), який після року навчання за спеціальністю 014 «Середня освіта (Українська мова)» перевівся на розглядувану ОП. Так, механізм визнання результатів навчання був застосований у рамках перезарахування навчальних дисциплін, загальний обсяг яких у Дарчука Д. дорівнював 28 кредитів ЄКТС. Відповідно до згаданого п. 8.15. цей механізм реалізується деканатом через процедуру, описану у Положенні та безпосередньо у цьому пункті. Підтвердження даного прикладу експертна група віднаходила в ході зустрічей (як з гарантом, так і з НПП, так і під час зустрічі з представниками самоврядування) Інформацію про таку можливість, за словами здобувача, він отримав від кафедри та куратора академічної мобільності. Згідно нормативної бази, саме вони є відповідальними за інформування здобувачів стосовно даних правил.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час

реалізації освітньої програми.

Правила та порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, визначений п. 8.17 «Положення про організацію освітнього процесу» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-pro-organizaciju-osvitnoho-procesu-zi-zminamy2019.pdf>). Положення наявне у відкритому доступі. Що стосується застосування механізму у рамках розглядуваної освітньої програми, то порядок визначений згаданим п. 8.17. «Положення про організацію освітнього процесу» та п. 5.10. «Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/1polozhennja-pro-individualnyj-navchalnyj-plan-studentiv-idhu-13.11.2019.pdf>), та реалізується через звернення здобувача до деканату з подальшим аналізом призначеною комісією змісту курсів неформальної освіти та отриманих здобувачем навичок. Серед переліку ресурсів, які можуть використовуватися з цією метою, положенням визначені онлайн-курси таких платформ як: Prometheus, Coursera, EdX. Варто додати, що подібний механізм обмежується блоком дисциплін вільного вибору. Так, подібна можливість може використовуватися здобувачами, а якість та перелік доступних курсів перевіряється та аналізується Навчально-методичним відділом у співпраці з Центром інноваційних технологій. Здобувачі у ході зустрічі підтвердили наявність та можливість використання подібного механізму, про що раніше було наголошено також і представниками НПП. Прикладом визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, є можливість отримання оцінки за виконання індивідуальної роботи шляхом проходження запропонованих тією чи іншою дисципліною онлайн-курсів на основі згаданих платформ. Даний приклад, окрім дисциплін вільного вибору, може реалізовуватись і на обов'язкових дисциплінах ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Безсумнівною сильною стороною виступає механізм визнання результатів, що отримані здобувачами у неформальній освіті. Правила подані коректно та наявні у відкритому доступі, інформація, що міститься у них доводиться до відома здобувачів через кафедри та кураторів академічної мобільності, а механізм перезарахування результатів навчання має практичні приклади. Механізм визнання результатів включений до робочих навчальних програм дисциплін та реалізується здобувачами у ході освітнього процесу, тобто має практичний вираз безпосередньо на розглядуваній ОП. Правила перенесення результатів навчання у частині неформальної освіти є чіткими, зрозумілими, а також доступними для їх реалізації здобувачами. Серед позитивних сторін експертна група відзначає чітко описані правила та механізми вступу. Інформація, подана у «Правилах прийому» є досить вичерпною для вступників, а особливості розглядуваної ОП є врахованими.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Можливою рекомендацією є посилення співпраці з закордонними ЗВО у контексті реалізації міжнародної академічної мобільності. А саме: програми обміну здобувачами, проходження певних дисциплін та практик з можливістю подальшого перенесення результатів навчання, а також продовження адаптації механізму паралельного навчання здобувачів на декількох ОП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП відповідає критерію 3, а наявні недоліки не є фундаментальними.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Студентоцентрований підхід визначений головним фокусом «Стратегії розвитку ІДГУ». Програма ОП, а саме п.5. «Викладання та оцінювання» таблиці «Профіль освітньої програми» визначає однією з головних тез – студентоцентроване навчання (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>) У даних РНП наведена інформація про компетентності та відповідні їм ПРН освітньої

програми. В кожній РНП наведена матриця відповідності компетентностей та ПРН, що базується на згаданих 4-х групах ПРН. Тобто, структура форм та методів навчання і викладання чітко узгоджена з заявленими ПРН. Дисципліни вільного вибору складають не менше 25% від загального обсягу кредитів у семестрі, що підтверджується навчальним планом (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/navchalnyj-plan-032-istorija-ta-arheolohija-2019.pdf>) Запис на дані дисципліни відбувається в електронному форматі відповідно до «Положення» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-pro-systemu-elektronnohozapysu-studentiv-navchennja-dyscyplin-vilnoho-vyboru.pdf>) Спількування зі здобувачами дозволило впевнитися у їх поінформованості з приводу електронного запису на дані дисципліни та виявити повну задоволеність дисциплінами вільного вибору, а також їх широким спектром. Можемо констатувати, що здобувачі на даній ОП відчують реальність заявлених у програмних документах тез. Цивілізаційний підхід, покладений у основу ОП, реалізується через вивчення відповідних дисциплін, що підтверджується Частиною 2 «Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність» опису ОП (2.1. Перелік компонентів ОП та 2.2. Структурно-логічна схема ОП). Ще однією особливістю та акцентом ОП є розвиток комунікативних навичок здобувачів. Згідно Програми ОП, їх отримання передбачено вивченням у рамках відповідних компонентів ОП (рідна та іноземні мови). Також, можливість вивчення другої іноземної передбачена переліком дисциплін вільного вибору. Спількування зі здобувачами, як з представниками 1-го курсу, так і 3-го та 4-го курсів, дали зрозуміти, що навантаження у частині англійської мови є більш ніж достатнім для здобувачів (особливо на 1-му курсі) та складає 3-4 пари англійської на тиждень. Експерти також відзначають узгодженість форм навчання на ОП та ПРН, а також відповідність заявлених тез Програми ОП та дійсності освітнього процесу (у частині європейсько-цивілізаційної орієнтованості та розвитку комунікативних навичок). Інформацію стосовно ПРН можна знайти в опитуванні «Викладач очима студентів» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/analiz-onlajn-anketuvannja-vykladach-ochyma-studentiv-1-semestr-20192020-032-istorija-ta-arheolohija.pdf>) Так, на питання: «Чи на Вашу думку, знання, вміння та навички, отримані під час вивчення дисципліни допоможуть Вам у майбутній професійній діяльності», респонденти відповіли: 61% – так, 29% – переважно так, 8% – скоріше за все ні, 2% – ні.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація стосовно освітнього процесу доступна для здобувачів на сайті університету у формі документів та положень. Робочі навчальні програми дисциплін розміщені на сайті у відкритому доступі за посиланням: http://idgu.edu.ua/programs_of_edu_disciplines#block-20665 Інформацію про зміст тої чи іншої дисципліни здобувачі можуть отримати з планів семінарських занять. Формат силабусів на даний час ще не є впровадженим. Проте, Адміністрація ІДГУ планує запровадження Силабусів у наступному навчальному році 2020/2021, про що було наголошено як гарантом, так і представниками адміністрації під час зустрічей. Тому, на даний час інформація про освітній процес доступна для здобувачів у форматі РНП (http://idgu.edu.ua/programs_of_edu_disciplines#block-20665) та планів семінарських занять. Опитування, що проводяться серед здобувачів, дозволяють оцінити ступінь інформування викладачами про мету, наповнення курсу та ПРН. Важливим моментом є те, що Університет має налаштований Google Suite, завдяки чому викладачі мають змогу перенесення навчальної інформації та матеріалів у онлайн, а здобувачі мають можливість з нею ознайомитись на відповідній сторінці курсу, про що говорили на зустрічах як представники НПП, так і здобувачі. У ході зустрічі з НПП експертна група переконалася у практичному застосуванні Google Classroom. Додатковим підтвердженням послугувала зустріч зі здобувачами, які наголосили на зручності подібної системи. Окремої уваги вартий той факт, що використання Google Classroom передувало переходу університету на дистанційну форму внаслідок протикарантинних заходів та мало місце і в попередніх навчальних роках, зокрема і на розглядуваній ОП. Відносно використання Google Classroom у рамках розглядуваної ОП, інформацію про це надає згадане опитування «Викладач очима студентів». Так, на питання: «Чи використовував викладач технології дистанційного навчання Moodle або Classroom», 49% респондентів дали відповідь – Так, 51% – Ні. Як бачимо, показник використання Google Classroom бажає кращого, тому даний аспект може слугувати для проєктної групи ОП та представників НПП стимулом для розвитку у цьому напрямі. Оффлайн-формою інформування стосовно освітнього процесу виступає інформування здобувачів на першому занятті. Так, надана у Відомостях про СО інформація про опитування студентів знаходить своє підтвердження у розділі «Оцінка якості викладання» опитування «Викладач очима студентів»: <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/analiz-onlajn-anketuvannja-vykladach-ochyma-studentiv-1-semestr-20192020-032-istorija-ta-arheolohija.pdf>

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Дослідницький аспект ОП забезпечується, зокрема, наявністю індивідуальних, курсових (з 2-го курсу) та бакалаврських робіт. Важливим аспектом науково-дослідницького зростання здобувачів ОП слугують практики (зокрема, археологічна та етнографічна). Стосовно етнографічної, її важливість для здобувачів полягає у їх залученні до процесу фіксування усної історії. Так, під час спілкування, здобувачами була відзначена цікавість для них аспекту інтерв'ювання «дітей війни» та безпосередніх очевидців Голоду 1946-1947 у рамках проєкту «Друга світова війна та голод у Південній Бессарабії (1939–1947 рр.)». Результати інтерв'ю фіксуються та оформлюються у вигляді як наукових робіт (статей, тез) здобувачів, так і у періодичних виданнях Центру усної історії. Стосовно згаданого центру, його діяльність регулюється нормативними документами (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/03/2.-polozhennja-pro-centr-usnoyi-istoriyi->) Тематики наукових публікацій здобувачів та кваліфікаційних робіт зосереджені на регіональній проблематиці (історія регіону «Бессарабія»). Необхідний

експертній групі перелік тематик публікацій був наданий гарантом ОП. Це дозволяє говорити, про непогану залученість здобувачів до наукової діяльності та сильний регіональний фокус науково-дослідницьких робіт. Серед іншого, згадані у Відомостях про СО здобувачі Шеремет А. та Дарчук Д. були присутні також і на відповідних зустрічах з експертною групою. Так, спілкування з ними дає змогу стверджувати про їх регулярну участь у науково-дослідній роботі. Статистику щодо участі здобувачів у науковій діяльності надає «Аналіз опитування викладач очима студентів», де на питання: «Чи були Ви залучені в поточному семестрі до наукової діяльності?», респонденти відповіли: 62% – так, 38% – ні. Серед форм участі, опитування наводить наступні дані: студентська науково-практична конференція (50%), публікації наукової статті/тез доповіді (25%), участь у наукових гуртках (13%) та участь у студентських олімпіадах/конкурсах студентських наукових робіт (13%).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту навчальних дисциплін регулюється «Положенням про навчально методичне забезпечення освітнього процесу в ІДГУ» <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-pro-navchalno-metodychne-zabezpechennja.pdf> Аналізуючи зміни у навчальних дисциплінах ОП, що оновлювались у 2017-му та 2019-му роках, було встановлено: 2017 у порівнянні з 2016: Що стосується залучення сучасних практик до РНП дисципліни, то варто зазначити, що дисципліну “Культурна антропологія та етнографія” викладає Дроздов В.В. (що також є і гарантом ОП). Так, згідно наданої ним таблиці “Зведена інформація про викладачів” та Відомостей про ОП серед його доробку “Історія первісного суспільства в схемах і таблицях...” (2016). Згідно Відомостей про ОП, до даної методички включено новітні підходи до антропогенезу, що знайшли свій вираз у новій РНП дисципліни. Ще одним прикладом залучення сучасних практик до викладання дисциплін слугує дисципліна “Історія європейської інтеграції”. Відповідно до згаданої таблиці, дисципліну викладає Церковна В.Г. Відомості про СО дають змогу говорити про постійне оновлення змісту дисципліни відповідно до сучасних тенденцій. Це підтверджується тим, що у ОП 2017 була збільшена кількість кредитів для неї з 4 до 5. В тому ж 2017-му збільшено кількість годин з 72 до 90, а також збільшено кількість тем з 11 до 13. Щоправда, у РНП 2019-го року, кількість годин повернулась до рівня 72-х зі збереженням кількості тем. За посиланням (http://idgu.edu.ua/programs_of_edu_disciplines#block-20665) можна простежити і зміну змісту дисципліни, бо на сайті наведені не тільки ОП різних років, але і зміст обов’язкових освітніх компонентів цих ОП. Прикладом включення сучасних практик викладачами виступає дисципліна “Вступ до історії з основами наукових досліджень”, яку викладає Дроздов В.В. Так, про вивчення нових підходів до цитування та правил оформлення студентських наукових робіт, згаданих у Відомостях про СО, свідчить додана до змісту РНП 2017 тема “Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження”.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація у ІДГУ регулюється наступними документами: 1) “Стратегія інтернаціоналізації ІДГУ на 2019-2023 р. <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/strategija-internacionalizaciyi-idhu.pdf> 2) Положення про участь здобувачів вищої освіти та професорсько-викладацького складу ІДГУ в міжнародних програмах культурного обміну <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/polozhennja-pro-uchast-zdobuvachiv-vyshchoyi-osvity-ta-profesorsko-vykladackoho-skladu-idhu-v-mizhnarodnyh-prohramah-kulturnoho-obminu.pdf> Є налагодженою співпраця з Галацьким державним університетом “Дунеря де Жос”, про що неодноразово згадували та акцентували увагу на зустрічах як представники адміністрації, так і НПП. Також, на зустрічі зі здобувачами одна зі студенток вказала на факт можливості паралельного навчання у закордонному ЗВО одночасно з розглядуваною освітньою програмою. В ході спілкування з гарантом та представниками адміністративного персоналу, зокрема з Каплієнко М.В. директором відділу міжнародного співробітництва та розвитку інфраструктури була підтверджена практична можливість такого навчання у форматі співпраці з закордонним ЗВО у коригуванні розкладу таких здобувачів. Посилання на сторінку відділу: <http://idgu.edu.ua/education-abroad> Втім, потенційні можливості з інтернаціоналізації обмежуються кількісним складом відділу міжнародного співробітництва (1 особа). Що стосується програм обміну, представники даної ОП до подібних програм не залучені. Однак, є налагодженою співпраця у ході спільних археологічних практик у Молдові (Сороки, Орґеєв) та Румунії (Слава Руса). Науковий аспект інтернаціоналізації забезпечується веденням спільної наукової діяльності та виданням відповідних праць. Зокрема, спільний науково-дослідний проєкт «Україна – Молдова: спільна історична пам’ять, уроки та перспективи» (http://idgu.edu.ua/proekt_ukraine-moldova) Посилюється даний аспект практичною можливістю користування платформами Scopus та Web of Science, до яких є відкритий доступ здобувачів. Він реалізується через ресурси бібліотеки університету локальною мережею.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Серед сильних сторін ОП можна відзначити студентоорієнтованість, узгодженість форм та методів навчання із ПРН, а також наявність форм моніторингу задоволеності здобувачів отриманими ПРН. Студентоорієнтований підхід є не тільки проголошеним, а й практично впровадженим у освітній процес, форми та методи навчання чітко узгоджені між собою у РНП та цілком сприяють досягненню визначених ПРН. А дані моніторингу у ході опитувань здобувачів

надають інформацію стосовно задоволеності здобувачів методами навчання та засвоєними ПРН. Посилання на опитування є відкритими та доступними для широкого загалу на сайті університету. Особливо примітним є велика увага до регіонального аспекту та проблематик у наукових зацікавленнях здобувачів. Інформування здобувачів про освітній процес відбувається у різноманітних формах як онлайн, так і офлайн формату. Інформування віднаходить зворотній зв'язок через моніторинг задоволеності здобувачів завдяки опитуванням (Google Forms). Практика використання дистанційної системи Google Classroom має місце не перший навчальний рік.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Експертна група рекомендувала б звернути увагу на залучення сучасних практик (гендерна, кількісна історія і т.і.) до змісту та переліку дисциплін ОП, що б посилювало європейсько-орієнтований аспект програми. Започаткований процес інтернаціоналізації освітнього процесу університету та даної ОП експертною групою бачиться як такий, що має середній рівень та потребує подальшої розробки. Серед тих аспектів, на які слід звернути увагу: налагодження співпраці з закордонними ЗВО у питанні закордонних практик, програм обміну, розробка та деталізація інституційних основ паралельного навчання. Простором для розвитку експертами бачиться подальша розробка та практичне впровадження Силабусів. Такими, що потребують покращення, є аспекти використання викладачами дистанційних форм інформування та навчання здобувачів (Google Classroom), а також участі здобувачів ОП у програмних пунктах Стратегії інтернаціоналізації ІДГУ у частині: програм обмінів, стажувань і т.і. Слід звернути увагу на посилення інформування студентів стосовно їхньої майбутньої професійної діяльності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП відповідає критерію, не має фундаментальних недоліків, однак згадані слабкі сторони не дозволяють визначити відповідність критерію до більш високого рівня.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання. Форми контрольних заходів прописані у РНП (http://idgu.edu.ua/programs_of_edu_disciplines#block-20665) дисциплін, а також в усіх варіантах ОП: (ОП-2016:<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2016.pdf>) (ОП-2017:<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2017.pdf>) (ОП-2019:<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>) (п.2.1. Перелік компонентів ОП). Програмні результати дисциплін узгоджені із відповідними формами контролю та дозволяють встановити ступінь засвоєння матеріалу здобувачами як на певній освітній дисципліні, так і на ОП. Більш детально форми контролю розкриті у Розділі 2 “Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС” (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-pro-porjadok-ocinjuvannja-rivnja-navchalnyh-dosjahnenn-zminy-12.11.pdf>), Чіткість та зрозумілість правил оцінювання можна оцінити завдяки опитуванням здобувачів. Опитування «Викладач очима студентів (1 семестр 2019-2020 н.р.)- 032 Історія та археологія» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/analiz-onlajn-anketuvannja-vykladach-ochyma-studentiv-1-semestr-20192020-032-istorija-ta-arheolohi>) говорить про те, що для 96% опитаних критерії оцінювання під час поточного контролю були зрозумілими, а інформація подана викладачем завчасно.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

На момент акредитації відповідний стандарт для розглядуваної ОП відсутній. На даний час форми та механізм проведення атестації здобувачів регулюються 1) Розділом 8 «Положення про організацію освітнього процесу в ІДГУ» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-pro-orhanizaciju-osvitnoho-procesu-zimnamu2019.pdf>), 2) Розділами 5-6 Положення про кваліфікаційні роботи 3) Пункти 3.6-3.16. та 4.7, 4.12.

«Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в ІДГУ» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-pro-systemu-zapobihannja-ta-vujavlennja-akademichnoho-plahiatu-zimnamu.pdf>) 4) Розділ 2 “Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційних комісій в ІДГУ” 5) Розділом 5 “Положення про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу” Розділ 3 Змісту ОП визначає форми атестації здобувачів даної ОП. На даний час, випускники за розглядуваною ОП відсутні, а атестаційні процедури у здобувачів 4-го курсу ще не завершені. Таким чином, теоретичне забезпечення форм атестації та чіткість і своєчасність донесення інформації про атестацію здобувачам лише належить оцінити в майбутньому.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Механізм здійснення контрольних заходів, які є складовими РНП, описаний у “Положенні про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу” (Розділ 3). Розділи 4,5,6 “Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС” (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-pro-porjadok-ocinjvannja-rivnja-navchalnyh-dosjahren-zminy-12.11.pdf>), регулюють оцінювання поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно. Порядок апеляції результатів атестації здобувача визначений Розділом 6 “Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційних комісій в ІДГУ” (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-pro-atestaciju-zdobuvachiv-vyshchoyi-osvity-ta-robotu-ekzamenacijnyh-komisij-2019-sajt.pdf>) Процедура апеляції описана також у п.6.13. та п.6.14. “Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС” (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-pro-porjadok-ocinjvannja-rivnja-navchalnyh-dosjahren-zminy-12.11.pdf>) Забезпечення об'єктивності є метою системи оцінювання здобувачів. Що ж до практичної реалізації, то об'єктивність під час апеляції досягається складом апеляційної комісії, до якої входять декан, завідувач відповідної кафедри, викладач кафедри, що не брав участі в оцінюванні та представник самоврядування факультету. Статистика, наведена у опитуваннях здобувачів, зокрема у Викладач очима студентів (1 семестр 2019-2020 н.р.)- 032 Історія та археологія» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/analiz-onlajn-anketuvannja-vykladach-ochyma-studentiv-1-semestr-20192020-032-istorija-ta-arheolohi>), дає змогу оцінити рівень об'єктивності та прозорості оцінювання на рівні 84% відмінно, 14% добре, 2% погано.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Культура академічної доброчесності в ІДГУ має чітку інституційну форму та представлена численними органами, що регулюють та здійснюють моніторинг якості вищої освіти. У ЗВО прийнятий Кодекс академічної доброчесності – <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-idgu.pdf> Серед згаданих органів: 1) Рада з якості вищої освіти (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja_pro-radu-z-jakosti-vyshchoyi-osvity-idgu.pdf), Комісія академічної доброчесності університету (Розділ 4 «Положення про академічну доброчесність») та Центр академічного письма (структурний підрозділ Навчально-методичного відділу ІДГУ) Культуру а.д. підсилює участь та практика використання ІДГУ напрацювань Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). Академічна доброчесність впроваджується в ОП шляхом навчання здобувачів за навчальною дисципліною «Основи академічного письма» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/ok-03-osnovy-akademichnoho-pysma-.pdf>), що згідно переліку компонентів ОП є її обов'язковою складовою (п. 2.1. ОП – <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arhe>) Крім того, ІДГУ використовує сервіс Unichek для перевірки робіт здобувачів. Так, на плагіат перевіряються індивідуальні, реферати, курсові та бакалаврські роботи. Забезпечує механізм перевірки Центр академічного письма. Практично він полягає у взаємодії кафедр факультетів з даним центром та передачі та подальшої перевірки робіт здобувачів. Практичне втілення даного механізму знаходило підтвердження під час зустрічей (Гарант, НПП, здобувачі, студентське самоврядування). Здобувачами було наголошено на ефективному функціонуванні даної системи та їх знанні про відповідальність за порушення принципів а.д. Так, під час зустрічі з експертною групою ними була продемонстрована поінформованість про відповідальність та наведені приклади дрібного порушення а.д. здобувачами у рамках рефератів або самостійних робіт. Відповідальність у цих прикладах носила форму незаліку та перездачі дисципліни для порушників. Відповідальність регулюється наступним чином: П. 3.7-3.9. Кодексу академічної доброчесності передбачає як отримання незадовільної оцінки, так і повторне проходження дисциплін, так і відрахування. У разі виявлення плагіату або іншого факту академічної недоброчесності, здобувач не отримує заліку з даної дисципліни та вимушений її перескладати. У разі виявлення плагіату у бакалаврській кваліфікаційній роботі, така робота не приймається, а даний здобувач відраховується із ЗВО. Протидія академічному плагіату прописана у Розділі 5 «Положення про кваліфікаційні роботи» та Розділі 4 «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату». Порядок перевірки робіт на плагіат прописаний у Розділі 3 вищезгаданого положення. Розміщення наукових робіт відбувається у базі даних університету, що прописано у Розділі 2 п.2.2. вищезгаданого положення.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильними сторонами ОП виступають чіткість та зрозумілість для здобувачів форм та процедур проведення контролю та апеляції, разом зі своєчасним інформуванням, що підтверджується даними опитувань. Форми проведення контрольних заходів є коректними та зрозумілими для здобувачів, а інформація про такі форми подається викладачами своєчасно. Також, слід відзначити чіткість опису процедур здійснення форм контролю, наявність зрозумілого алгоритму апеляції результатів здобувачем та належне забезпечення об'єктивності при цьому процесі, що підтверджується статистикою, яка доступна у відкритому доступі. Однозначно позитивною практикою є процедура забезпечення об'єктивності оцінювання та процедури апеляції. Серед іншого, дійсно сильним боком як ОП, так і університету в цілому, є культура академічної доброчесності, яку можна визначити як високу, інституційно оформлену, практично втілену та таку, яка забезпечує однозначну доброчесність освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Експертна група рекомендує урізноманітнити опитування здобувачів у розрізі задоволеності об'єктивністю та зрозумілістю форм та процедур контрольних заходів. Також експертна група хоче звернути увагу на важливість опитування та забезпечення зворотнього зв'язку з майбутніми випускниками ОП стосовно форм атестації, що дозволить посилити програму у частині змісту та процедур атестаційних заходів щодо випускників.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП відповідає критерію та не має фундаментальних недоліків.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз відповідності викладачів, задіяних на ОП, за своєю академічною та/або професійною кваліфікацією дисциплінам, показує, що усі 100% дисциплін обов'язкового блоку ОП-2016 р (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2016.pdf>). (180 кредитів) забезпечуються викладачами, що мають відповідну кваліфікацію, підтверджену, в різних комбінаціях, публікаціями, стажуванням, досвідом практичної роботи. Усі викладачі мають відповідну або базову освіту та/або кваліфікацію за дипломом кандидата/доктора наук. Наведене спостереження дозволяє стверджувати, що академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Організація конкурсного добору викладачів на посади регулюється «Положенням про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ІДГУ» (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja_pro_porjadok-obrannja-ta-prujnjattja-na-robotu-naukovo-pedahohichnyh-pracivnykiv-2019.pdf). Вказане положення визначає конкурсні засади заміщення посад НПП та процедури конкурсного відбору та обрання за конкурсом. Положення містить вимогу щодо відповідності наукової та професійної активності претендентів на посади, щодо підвищення кваліфікації або стажування протягом попередніх п'яти років. До науково-педагогічних та наукових працівників висувається також вимога щодо відповідності 4-м пунктам п.30 чинних ліцензійних вимог. Зустріч із керівництвом ІДГУ засвідчила, що адміністрація розуміє важливість обрання за конкурсом осіб, які мають високий професійний рівень.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Аналіз динаміки зміни ОП та спілкування з роботодавцями показали, що ІДГУ залучає роботодавців для організації практик здобувачів, цікавиться думкою роботодавців щодо змісту ОП, та реагує на побажання роботодавців. Так, на пропозицію керівництва Ізмаїльського історичного музею О.В.Суворова (зі слів заступника директора музею Панкової О.П.), яке бачило відповідну проблему, в ОП-2019 (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>) до блоку обов'язкових дисциплін запроваджено дисципліну «Основи пам'яткознавства». Начальником відділу культури Ізмаїльської міської ради Лузановим С.А. було підтверджено, що університет завжди відкритий для пропозицій з боку роботодавців щодо забезпечення актуальності ОП та її змісту. Водночас усі роботодавці, з якими спілкувалися експерти, підтверджують як свою зацікавленість в існуванні ОП (як джерелі майбутніх кваліфікованих робітників), так і у взаємодії щодо вдосконалення ОП. Крім того, роботодавці з музеїв під час зустрічей згадали про факти залучення студентів та викладачів з ОП до кількох загальноміських заходів, що здійснювали ці музеї (в межах позанавчальної роботи).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Аналіз кадрового складу, задіяного на ОП, доводить, що залучення експертів та професіоналів практиків безпосередньо до аудиторних занять за ОП у вигляді викладачів не є регулярною практикою внаслідок організаційних проблем (рідкими виключеннями є візити іноземних професорів, що читали окремі лекції в ІДГУ). Водночас університет робить дієві кроки щодо залучення професіоналів-практиків до ОП у вигляді викладачів. Так, на кафедрі української і всесвітньої історії та культури, що забезпечує ОП, було прийнято у 2019 р. викладача Акчеш А.В., яка має майже 10-річний досвід роботи науковим співробітником та завідувачем відділу історії та культури Ізмаїльського історико-краєзнавчого музею Придунав'я, а тепер веде відповідні профільні дисципліни.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Регулювання питання професійного розвитку викладачів в ІДГУ інтегроване у нормативну базу щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти йому присвячена частина «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти» (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja___pro-systemu-vnutrishnoho-zabezpechennja-jakosti-osvitnoyi-dijalnosti-ta-jakosti-vyshchoyi-osvity-idhu.pdf). Положення містить широкий перелік можливих форм підвищення кваліфікації та передбачає самостійний вибір НПП форм, видів, напрямів та місць підвищення кваліфікації. Обов'язковість підвищення кваліфікації або проходження стажування не рідше ніж раз на 5 років визначається «Положенням про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ІДГУ» (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja___pro-porjadok-obrannja-ta-prujnjattja-na-robotu-naukovo-pedahohichnyh-pracivnykiv-2019.pdf). В ІДГУ існують програми розвитку педагогічної майстерності, проходження яких є обов'язковим для НПП без досвіду науково-педагогічної діяльності, а також для тих НПП, які отримали низькі оцінки рівня викладання від здобувачів вищої освіти або під час відкритих занять. Усі викладачі, що працюють на ОП, проходили стажування протягом останніх 5 років, в тому числі крім підвищення кваліфікації у вітчизняній системі освіти, двоє викладачів – Л.Ф.Циганенко та В.В.Дроздов підвищували також кваліфікацію у закордонних інституціях. Водночас експерти констатують, що поряд із майже зразковим нормативним забезпеченням процесів стажування, в ІДГУ існує практика піврічних стажувань без відриву від виробництва (зокрема, в «Переяслав-Хмельницькому державному університеті імені Григорія Сковороди»), що в сучасних умовах є вкрай складним для реалізації викладачем.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ІДГУ має нормативні документи, що забезпечують систему стимулювання викладацької майстерності – «Положення про систему рейтингового оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-pro-systemu-rejtnhovoho-ocinjuvannja-npp-zi-zminamu-sajt.pdf>) та «Положення про визначення рейтингу кафедр Ізмаїльського державного гуманітарного університету» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-pro-vyznachennja-rejtnhu-kafedr-sajt-.pdf>). Рейтингове оцінювання діяльності НПП проводиться за результатами навчального року. Рейтинг диференціюється в залежності від рівня НПП (група А – доктора наук та/або професора, група Б – кандидати наук/доценти та група В – НПП без наукового ступеня та вченого звання). Експерти пересвідчилися, що ця система впроваджена, рейтингування дійсно проводиться. НПП обізнані з цією системою та розуміють її необхідність. Передбачене матеріальне заохочення НПП, що посідають перші стрічки рейтингу. Згідно із результатами останнього рейтингу, викладачі випускової кафедри за ОП, що акредитується, займають 1 та 3 місця в групі А, та 1-2 місця у групі Б (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-pro-vyznachennja-rejtnhu-kafedr-sajt-.pdf>).

content/uploads/2019/07/rejtynh-ped.pracivnykiv.pdf). В ІДГУ розраховується також рейтинг кафедр. Інтерв'ю з адміністрацією засвідчило, що краща, за рейтингом, кафедра має право на знижений, порівняно із рештою університету, обсяг навантаження на ставку - до 450 год. для професора та до 500 год. на рік - для доцента). Згідно останньому рейтингуванню (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/07/zvedenyj-rejtynh-kafedr-idhu-2019.pdf>), випускова кафедра ОП посідає перше місце серед усіх 12 кафедр ІДГУ.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильними сторонами ОП відповідно критерію 6 є 100% відповідність НПП дисциплінам, що вони викладають, за своєю академічною та/або професійною кваліфікацією, широке та, в тому числі, неформальне залучення роботодавців до організації навчального процесу (переважно в розрізі консультацій, висловлення пропозицій, організації практик та залучення викладачів та студентів до заходів, що здійснюються установами роботодавців. В ІДГУ існують нормативні системи щодо організації підвищення кваліфікації викладачів та стимулювання викладацької майстерності. Важливою представляється обов'язковість, згідно нормативної бази університету, проходження програм педагогічної майстерності тими викладачами, що отримують низькі оцінки свого рівня викладання. Рейтингування викладачів здійснюється прозоро, диференційовано за рівнем НПП та із зацікавленістю усіх учасників цього процесу, що є важливим чинником стимулювання викладацької майстерності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Внаслідок особливостей географічного розміщення університету та обсягів наявного навантаження існують певні складнощі із організацією альтернативного конкурсного відбору на посади – зокрема, претенденти на посади, як правило, конкурують із формальними вимогами, а не іншими претендентами на ці посади. Ця проблема не є критичною, а її вирішення залежить від багатьох чинників, що виходять за межі можливостей ОП та університету. На думку експертів, в ІДГУ поки що залишаються потенційні можливості для удаваного проходження викладачами підвищення кваліфікації шляхом оформлення відповідних документів в інших вишах. Представники адміністрації ІДГУ демонструють розуміння цієї проблеми та планують певні кроки щодо її подолання. Поруч із організацією вдосконалення педагогічної майстерності, університету, на думку експертів, пасувало б створення аналогічної внутрішньоуніверситетської системи підвищення наукової майстерності НПП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Аналіз відповідності ОП критерію 6 дає підстави оцінити її на рівень В внаслідок відповідності майже усіх підкритеріїв вимогам, що висуваються.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові ресурси є достатніми для забезпечення ОП. Ознайомлення з матеріально-технічними ресурсами ЗВО дає підстави казати, що матеріально-технічна база забезпечує реалізацію ОП та досягнення передбачених нею цілей та програмних результатів навчання на достатньому рівні. В ході вивчення сайту університету, перегляду надісланих ЗВО відеоматеріалів і он-лайн екскурсії, проведення інтерв'ювання були підтверджені дані щодо матеріально-технічних та фінансових ресурсів, які містяться у відомостях про СО. Університет має три навчальні корпуси, заняття ж на цій ОП відбуваються в першому корпусі №1 (вул. Репіна, 12); де використовуються комп'ютерний та мультимедійний класи з належним програмним забезпеченням. Студенти мають можливості користуватися бібліотекою з читальними залами на 250 посадкових місць. Бібліотека має доступ до наукових баз даних SCOPUS та Web of Science. Бібліотека має достатню кількість літератури для належного забезпечення освітнього процесу. Інфраструктура університету включає два гуртожитки. За відгуками студентів ОП, кімнати в гуртожитках їх цілком задовольняють, процедура поселення є прозорою і нарікань не викликає. Користуючись карантинном, ЗВО проводить ремонт гуртожитку, одного навчального корпусу та буфету.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ІДГУ забезпечує всіх учасників освітнього процесу необхідним безкоштовним доступом до інформаційних ресурсів та відповідної інфраструктури. Зокрема, безоплатним є доступ викладачів та здобувачів вищої освіти до наукової бібліотеки (створено безкоштовний депозитарій науковий та навчально-методичних видань), комп'ютерного та мультимедійного класів, коворкінг простору, конференц-залу, спортивних майданчиків і залів, музеїв університету (що особливо актуально саме для цієї ОП) тощо. Здобувачі вищої освіти та викладачі забезпечені безкоштовним доступом до Інтернету. Зокрема під час відеоекскурсії експерти пересвідчилися у наявності щонайменше кількох пунктів доступу до Wi-Fi на кожному поверсі навчального корпусу. Все це підтверджується інтерв'юванням як здобувачів вищої освіти так і викладачів, а також вивченням документації ЗВО.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Інтерв'ювання здобувачів вищої освіти засвідчує, що університет піклується про відповідність освітнього середовища потребам забезпечення безпечних та комфортних умов для їхнього життя та здоров'я, що дозволяє їм задовольняти свої потреби та інтереси. Крім того, кращі студенти преміюються безоплатними путівками до спортивно-оздоровчої бази "Івушка", розташованої на узбережжі Чорного моря (с. Приморське Кілійського району Одеської області).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Підтверджуються наведена у відомостях про СО інформація, що в ЗВО наявний наказ про закріплення відповідальності з питань охорони праці на всіх рівнях; здобувачі вищої освіти та викладачі щорічно проходять загальний інструктаж з безпеки життєдіяльності, інструктажі з техніки безпеки під час проходження практик; в університеті діє Соціально-психологічна служба («Положення про соціально-психологічну службу Ізмаїльського державного гуманітарного університету» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-ps.pdf>)). В умовах карантину ця соціально-психологічна служба розміщує на сайті університету інформаційні та консультативні матеріали, покликані забезпечити відповідну підтримку студентів та викладачів. Уся необхідна інформація розповсюджується через соціальні мережі (Telegram, Facebook тощо). Додатково з'ясовано, що матеріали, що забезпечують освітній процес розташовані в тому числі в електронному вигляді на платформах Moodle, Google Classroom. На сайті університету розміщено методичне забезпечення, що допомагає здобувачам вищої освіти мати необхідну інформацію. В ЗВО проводиться постійне консультування здобувачів вищої освіти з питань працевлаштування, соціальних та побутових проблем Центром кар'єрного зростання (http://idgu.edu.ua/career_development_center) шляхом проведення тренінгів, виставок та ярмарків вакансій. Просвітницьку діяльність соціогуманітарного й національно-патріотичного спрямування здійснює Центр громадянської освіти (http://idgu.edu.ua/center_civic_education). Інтерв'ювання здобувачів вищої освіти засвідчило особливу роль Центру громадянської освіти для цієї ОП.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Надіслані відеоматеріали і онлайн екскурсія, а також спілкування з викладачами та здобувачами вищої освіти підтвердили твердження відомостей про СО щодо наявності належних умов для комфортного навчання осіб з особливими освітніми потребами (наявність пандусів, спеціальних аудиторій, спеціалізованих кімнат особистої гігієни, усунення порогів, забезпечення необхідної ширини коридорів, проходів між партами в аудиторіях, сидіннями в актовій залі, можливості вільного розміщення візків тощо).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Статут ЗВО та "Правила внутрішнього розпорядку" містять процедуру розв'язання конфліктних ситуацій, пов'язаних у тому числі із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією. У разі необхідності передбачено можливе створення Комісії щодо внутрішнього службового розслідування, яка діє на підставі відповідного положення (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/pro__rozsliduvannja-polozhennja.pdf). Інтерв'юванням здобувачів

вищої освіти і викладачів ОП, що акредитується, підтвердило твердження відомостей про СО відносно відсутності випадків подібних конфліктних ситуацій. Крім того, під час інтерв'ювання одна зі здобувачок вищої освіти сказала, що за будь-яких конфліктних ситуацій потрібно звертатися до першої проректорки.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЗВО має необхідні матеріально-технічні ресурси для забезпечення ОП та докладає зусиль для їх покращення. Значна увага приділяється створенню безпечного та комфортного освітнього середовища, яке б задовольняло потреби та інтереси здобувачів вищої освіти. Останні виступають у цьому процесі не тільки учасниками, а й ініціаторами. Складовою інформаційної підтримки здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, є діяльність Центру академічного письма, який проводить особливо активне інформування здобувачів вищої освіти й науково-педагогічних працівників відносно нормативних вимог щодо дотримання правил академічної доброчесності, що сприяє їх широкій обізнаності в цьому питанні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Недостатня обізнаність деяких здобувачів вищої освіти щодо механізму врегулювання конфліктних ситуацій, окрім тих, що пов'язані з академічною доброчесністю. Тимчасова відсутність пункту харчування на території ЗВО (буфет перебуває у стадії ремонту), що є не критичним зважаючи на карантин і пов'язану з цим тимчасову відсутність здобувачів вищої освіти в стінах університету. Рекомендації: продовжити систематичну роботу щодо інформування здобувачів вищої освіти про механізми врегулювання конфліктних ситуацій, аби з ними був добре знайомий кожен зі здобувачів; завершити ремонт буфету до повернення здобувачів вищої освіти в стіни ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП в цілому відповідає визначеному критерію, а зазначені слабкі сторони не є суттєвими і не перешкоджають реалізації ОП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ІДГУ має необхідний комплект документів, який регулює процедури розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП, який представлений «Положенням про організацію освітнього процесу в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті» (<http://idgu.edu.ua/wpcontent/uploads/2016/06/polozhennja-pro-orhanizaciju-osvitnoho-procesu-zi-zminamy2019.pdf>) (п. 4); «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Ізмаїльського державного гуманітарного університету» (<http://idgu.edu.ua/wpcontent/uploads/2016/06/polozhennja-pro-systemu-vnutrishnoho-zabezpechennja-jakosti-osvitnoyi-dijalnosti-ta-jakosti-vyshchoyi-osvity-idhu-zizminamy.pdf>) (п.2); «Положенням про раду з якості вищої освіти Ізмаїльського державного гуманітарного університету» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-pro-radu-z-jakosti-vyshchoyi-osvityidhu.pdf>). До початку процедури акредитації вже була зроблена низка кроків щодо перегляду ОП (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/tablycja-prorozycij-dlja-op-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>). Новий проєкт ОП розміщений у відкритому доступі і на сайті університету (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/proekt-osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти є партнерами в процесі перегляду ОП та інших процедурах забезпечення якості ОП, що засвідчується як інтерв'юванням самих здобувачів та представників органів студентського самоврядування, так і результатами вивчення сайту та документації ЗВО. Позиція здобувачів з'ясовується, зокрема, через анкетування. На сайті ЗВО присутні Анкета "Викладач очима студентів – 2 семестр 2019/2020 н.р.; Анкета першокурсника; Анкета випускника; Аналіз онлайн-опитування випускників ІДГУ щодо якості вищої освіти; Анкета "Викладач очима студента"; Аналіз онлайн-анкетування Викладач очима студента (2018-2019 н.р.); Аналіз онлайн-анкетування Викладач очима студентів (1 семестр 2019-2020 н.р.); Аналіз онлайн-анкетування Викладач очима студентів (1 семестр 2019-2020 н.р.)- 032 Історія та археологія (<http://idgu.edu.ua/quality-of-education#block-18938>). Діє Рада з якості освіти. На факультетському рівні організацію внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти здійснює рада з якості вищої освіти факультету української філології та соціальних наук до складу якої входять представники здобувачів вищої освіти цієї ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Інтерв'ювання роботодавців, адміністрації та викладачів, ознайомлення з документацією підтверджують відомості про СО щодо того, що роботодавці беруть участь в експертній оцінці якості ОП й надають пропозиції щодо їх удосконалення. Підтверджені наведені у відомостях про СО приклади участі роботодавців у процедурах забезпечення якості за даною ОП (рекомендації до змісту археологічної практики студентів (директор Одеського археологічного музею проф. Бруяко І.В.); пропозиція про запровадження дисципліни "Основи пам'яткознавства" (заступник директора з наукової роботи Ізмаїльського історичного музею О.В. Суворова О.П. Панкова); участь у комісії із захисту етнографічної практики (завідувачка відділу історії та культури "Історико-краєзнавчого музею Придунав'я" А.В. Акчеша)). Роботодавцям пропонується "Анкета оцінки задоволеності роботодавця якістю підготовки випускників Ізмаїльського державного гуманітарного університету" (<http://bit.ly/38bmANh>). Центр кар'єрного зростання (http://idgu.edu.ua/career_development_center) зі свого боку забезпечує зворотній зв'язок із роботодавцями під час проведення щорічних спільних заходів (ярмарків вакансій і круглих столів). Практикуються різні форми наукової співпраці з роботодавцями (наукове консультування, організація наукових конференцій тощо). Разом із тим, поки відсутнє об'єднання роботодавців.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

За ОП, яка акредитується, жодного випуску ще не здійснено. Відповідно, ще немає осіб, чий кар'єрний шлях міг би бути відстежений. Разом із тим, з випускниками інших ОП співпрацює Центр кар'єрного зростання (<http://bit.ly/32HV6xM>), який, зокрема, проводить анкетування за "Анкетною випускника" (<http://idgu.edu.ua/quality-of-education#block-18938>).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Гарант ОП В. Дроздов за посадою є керівником навчально-методичного відділу, який відповідає за систему забезпечення якості всього ЗВО. Відповідно, це є реальним великим плюсом для забезпечення своєчасного реагування на виявлені недоліки в ОП, яка акредитується. Процедури такого реагування передбачені "Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ІДГУ".

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП підлягає первинній акредитації, тож з'ясування, чи враховані зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій, наразі не актуальне. Разом із тим, у 2018 р. здійснювалася акредитація магістерської ОП "Історія. Історичне туризмознавство" за спеціальністю 032 "Історія та археологія". Врахування її зауважень та пропозицій об'єктивно сприяло вдосконаленню і ОП, яка акредитується зараз.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ЗВО продовжує формуватися культура якості. Оскільки гарант ОП є керівником навчально-методичного відділу, який відповідає за систему забезпечення якості всього ЗВО, формування культури якості знаходиться під його

безпосередньою опікою. Безумовно позитивним моментом є запровадження у ЗВО “Положення про раду з якості вищої освіти” (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja___pro-radu-z-jakosti-vyshchoyi-osvity-idhu.pdf) і початок діяльності відповідної ради у жовтні 2019 р.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Гарант ОП одночасно є керівником навчально-методичного відділу, який відповідає за систему забезпечення якості всього ЗВО, що є реальним великим плюсом для внутрішнього забезпечення якості ОП. Особлива увага у ЗВО приділяється розробці документації, яка стосується внутрішнього забезпечення якості.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Відсутня рада (або інша форма об'єднання) роботодавців, яка б сприяла їх системному залученню до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості. Рекомендація: створити раду роботодавців.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП в цілому відповідає визначеному критерію, а зазначені слабкі сторони не є суттєвими і не перешкоджають реалізації ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основні правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими, зрозумілими та доступними. Вони визначаються Статутом ІДГУ(<http://idgu.edu.ua/public-information>), Колективним договором (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/08/kolektivnij-dogovir-idgu-2017-r..pdf>) та Змінами до нього (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/zminy-ta-dopovnennja-do-koldohovoru-idhu.jpg.pdf>), “Правилами внутрішнього розпорядку” (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/dodatok-6_kolektyvnyj-dohovir__pravyla-vnutr.-rozporjadku-zi-zminamy.pdf), “Положенням про організацію освітнього процесу” (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-pro-orhanizaciju-osvitnoho-procesu-zi-zminamy2019.pdf>), “Кодексом академічної доброчесності” (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-idgu.pdf>), “Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти” (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja___pro-systemu-vnutrishnoho-zabezpechennja-jakosti-osvitnoyi-dijalnosti-ta-jakosti-vyshchoyi-osvity-idhu.pdf) тощо. Розроблена процедура громадського обговорення через сайт ЗВО проектів внутрішніх положень та інших документів (http://idgu.edu.ua/public_discussion) включно з проектом вдосконалення ОП, яка акредитується (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/proekt-osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект чергового вдосконалення ОП, яка акредитується, виставлений на громадське обговорення на сайті університету ще у 2019 р. (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/proekt-osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2019.pdf>). Тож норма про оприлюднення проекту ОП не пізніше ніж за місяць до затвердження дотримується.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформація щодо ОП, оприлюднена своєчасно на офіційному сайті ЗВО (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/osvitnja-prohrama-032-istorija-ta-arheolohija-bakalavr-2016.pdf> ; <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/navchalnyj-plan-032-istorija-ta-arheolohija-2019.pdf>; <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/recenzija-vidhuk-na-opp-istorija-ta-arheolohija-istorija.-yevropejski-studiyi-l.f.-honcharenko.pdf>; <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/recenzija-vidhuk-na-opp-istorija-ta-arheolohija-istorija.-yevropejski-studiyi-s.a.-luzanov.pdf>; <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/recenzija-na-opp-istorija.-yevropejski-studiyi-o.m.-hajdaj.pdf> тощо), є точною та достовірною і має достатній для інформування зацікавлених сторін і громадськості обсяг.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Основні правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими, зрозумілими та доступними. Інформація щодо ОП своєчасно оприлюднюється на сайті ЗВО і є достовірною та достатнього обсягу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Навігація по сайту є не досить зручною, що дещо ускладнює пошук інформації. Рекомендація: вдосконалити навігацію по офіційному сайту.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП в цілому відповідає визначеному критерію, а зазначені слабкі сторони не є суттєвими і не перешкоджають реалізації ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики

аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Польовий Микола Анатолійович

Члени експертної групи

Константінова Вікторія Миколаївна

Трюхан Дмитро Андрійович